

GAZETA WARSZAWSKA

Z WARSZAWY DNIA 9. SIERPNI 1796. R. WE WTOREK.

Z Wiednia 50 Lipca:

Dawniej już donieśliśmy, że nieprzyjaciel przez *Neckar* przeziść usiłował, i że 22 t. m. przy *Canstadt* i *Eslingen* żywa była utarczka. — Tymczasem podług ostatnich rapportow Arcy-Xięcia *Karola*, nieprzyjaciel codziennie świeże odbierając posiłki, takie na przeciw lewemu naszemu skrzydłu czynił poruszenia, że wnosić należało, iż w *Ulm* przed naszymi wojskami chciał stanąć i odciąć korpus Feldmarszałka *Fröhlicha* od głównej armii. Dla zapobieżenia temu Arcy Xże do *Gemünden* z wojskiem pociągnął dla złączenia się z rzeczonym korpusem przymuszonym dawniej do cofnięcia się po akcji, w której wojska Szwabkie z placu pierzchnęły.

Z Londynu 19. Lipca.

Gazeta onegdajsza dworska zawiera w sobie urzędowe rapporta o wzięciu twierdzy *Columbo* na wyspie *Ceylon* przez Połkownika *Stuart*. Procz rzeczzonego miejsca poddały się jeszcze miasto *Gale* i twierdza *Caliture* na tejże wyspie. Artyllerya, zapasy wojenne i wszystkie towary własnością kompanii *Hollenderskiej* będące i na okrętach lub na wyspie znajdujące się, mają być wojsku naszemu oddane. Garnizon w którym batalion jeden *Wurtembergski* znajdował się, zostanie w niewoli i będzie do *Madras* przeprowadzony. Officerowie powrócić mogą do

Europy po danym słowie, że w ciągu wojny służyć przeciw Anglii nie będą. Komendanci miejsc wspomnianych mogą się w nich zostać, lub udać gdzie im się podoba.

Kapitan Francuzki *Bergeret* wzięty w niewolę w miesiącu zeszłym Kwietniu na fregacie *Wirginii* i do tychczas w *Plymouth* znajdujący się, otrzymał pozwolenie poiechania do *Paryża* i starania się, aby za kapitana *Sir Sidney Smith* mógł być zamieniony. W przypadku nie użytkania tego, dał słowo honoru że do Anglii powroci. Jakoż niedawno nazad do *Plymouth* przyjechał, Dyrektoryat bowiem jest nieublagany i chce żeby *Sir Sidney Smith* do końca wojny został w niewoli.

Ostatnie listy z Hiszpanii od Lorda *Bute* zawierają w sobie wiadomość, że stosownie do uczynionych od niego przełożeń dworowi Madryckiemu, rząd Hiszpański, cofnął dane rozkazy wojskom do zbierania się w liniach *S. Rocha* niedaleko *Gibraltaru*. Okoliczność ta dowodzi, że między Anglią i Hiszpanią nie przyjdzie teraz do wojny.

Flotta Kupiecka przeznaczona do morza śródziemnego, nie daley uda się iak do *Gibraltaru*, gdzie na dalsze czekać ma rozkazy. — Zapewniają, że ministerium nasze po tak wielkich progressach Francuzow we Włoszech i w Niemczech o ne-

goccyacych pokoju myśli. — Przy *Toulon* zabraliśmy fregatę Francuzką *l'Utile* od 24. armat z 136. ludźmi, przy *Brest* wzięliśmy okręt *la Revanche* od 18. armat z 167. ludźmi, a w Indjach zachodnich korweta *l'Athenienne* od 14. armat w padła w nasze ręce.

Z Paryża 21. Lipca.

Generał *Jourdan* przesłał d. 14. t. m. Dyrektoryatowi urzędowy rapport, o zwycięstwach które od d. 9. aż do 13. t. m. armia *Sambry* i *Mozy* nad nieprzyjacielem odniosła, strata Austryaków 2000 ludzi w zabitych, a 500. w niewolnikach wynosi: w dalszym ciągu rapportu donosi ten Generał o wzięciu *Frankfurtu*, (o czym obszerniejsze doniesienia dawniej w gazecie umieściliśmy.)

List Obywatela *Joubert* kommissarza przy armii *Sambry* i *Mozy* z kwatery głównej w *Bonames* 26. *Messidor* (14 Lipca). Nieprzyjaciel nie utrzymywał się w swej pozycji przy *Bergen*, ale cofnął się do *Frankfurtu*, (który murem w koło jest obwiedziony i rowem pełnym wody) jednak nie dla bronienia się tam, lecz żeby cokolwiek czasu zyskał, dla wypróżnienia swych magazynów. Mieszkańcy błagali Generałów *Jourdana* i *Klebera* przez wysyłane częste deputacye o ochronienie miasta. Te ich kroki okazywały wyraźnie niemoc, wypędzenia od siebie Austryaków. Uczyniliśmy w momencie przygotowania do ataku mocnego, ogień z haubic pozapalał w wielu miejscach domy. Dzisiaj rano kapitulacya proponowana została. Zatrudniamy się użyciem wszelkich sposobów, aby Rzplita te wszystkie korzyści zyskała, których przez zdobycie tak znacznego miasta spodziewać się wypada. Generał najwyższy wszystko urządzi do iak najeźszey kontynua-

cyi rozpoczętey kampanii. Nieprzyjaciel nie ma już odwagi, i bliżki jest rozsypania się. Mowią że wojska Sakkie chcą się znowu od wojsk związkowych odłączyć.

Z późniejszych doniesień wiemy, że wojska nasze przez kapitulacyą weszły do *Frankfurtu*, że wielka część armii *Sambry* i *Mozy* przez *Men* przeszła, aby przez *Würzburg* coraz się dalej w Niemcy posuwać.

D. 18 t. m. Dyrektoryat wydał następujące obwieszczenie do obrońców oyczyzny składających armią wewnętrzną: „*Waleczni wojownicy! Frankfurt* doznał losu tego, który zawsze czeka miały atakowanych przez wojska Republikanckie. Miejsce to ważne jest teraz w rękach Francuzów. Zdać się, iż meństwo waszych wojujących braci powiększa się, a postępowania ich w takowym względzie tym są ważniejszymi, im się w nich bardziej wzmacnia duch powszechney jedności, który ich prowadzi, karność, przywiązanie do porządku i posłuszeństwo prawom. Temi to sposobami waleczni wojownicy, chcecie także bezwątpienia i możecie zasłużyć sobie na wdzięczność oyczyzny. Nieprzeftawycie być pogromcami wewnątrz, tych zdrajców, którzy często nawet pod pozorem waszego własnego interessu, rozumieją że was uwieść potrafią: postępuycie wraz z nami chwalebny i niewzruszonym torem, przeciwko rojalistom i anarchii: Tym sposobem zrowniacie się z naszymi legiami, które nieprzyjaciół zewnętrznych zwyciężają. Spokojność wewnątrz, uczyni was uczeftnikami tychże tryumfów i teyże chwały, którą wasi bracia jedną sobie przez ofiarach na nieprzyjaciół rzucony. — *Carnot* Prezydent — *Legarde* Generalny Sekretarz.

Armia Renu i Mozelli.

Z kwatery głównej w *Baden* 24. *Messidor* (12. Lipca) „Wojska nasze do *Karlsruhe* i *Pforzheim* weszły. Austriacy zdaje się iż chcą wziąć pozycję za *Nekkar*, lecz ich i ztamtąd wyrugniemy. Wczoraj wieczor nadiechali Posłowie X. *Wurtemberskiego* dla wyproszenia od Generała *Moreau* zawieszennia broni. Gdy to otrzymają pojadą do *Paryża*, dla wyblągania pokoju od Dyrektoryatu. Dziś wieczorem Generał *Moreau* jest tu spodziewanym. Zawsze się on w tych miejscach znajduje, gdzie jest największe niebezpieczeństwo.

Armia Włoska.

Z obozu pod *Mantuą*.

Blokada *Mantui* wkrótce w oblężeniu formalne zamieni się. Wczoraj garnizon uczynił wyrzeczkę dla opatrzenia się w siano i drzewo. Wojska nasze które w tym miejscu stały, gdzie nieprzyjaciel na ląd wysiadł, (gdyż forteca jest w koło wodą oblana) za słabe były, do przeszkodzenia temu, lecz gdy z miejsc poblizszych nadciągnęły posiłki przyszło do ciągłej i mocnej utarczki. Nieprzyjaciel zawsze pod zasłoną artylleryi z twierdzy nie mógł być całkowicie od swego zamysłu wstrzymanym. My do 40 ludzi zabitych i ranionych mamy, Austriacy więcej utracili ludzi. Liczba atakujących wynosiła do 4,000, a myśmy tylko 500 grenadyerów na tym stanowisku mieli. Korpus który fortecę do tych czas w blokadzie trzymał, za małym był na cały ten obwód, dla tego więcej nam teraz wojska na wzmocnienie tego przybywa.

W pismach tutejszych donoszą pod artykułem z *Genui*: „Ze gdy wojna nad *Renem* codziennie pomyslniey idzie, staje się ztym coraz podobniejszą do prawdy

rzeczą, że *Lombardya* pod panowanie Austriackie nie będzie wrocona, Francuzi wcale się nie sprzeciwiają środkom rewolucyjnym Medyolańczyków, owszem zdaje się, że nową Rzplite *Lombardow* fundują. Zeby zaś ta, sama przez siebie utrzymywac się mogła, miała mieć zamiar Stany *Modeny* i *Massy*, Xięstwo *Ferrary* i Powiat *Bolonjski* do niej przyłączyć. Tym sposobem przez *Ferrare* i *Masse* graniczyłaby ona z dwoma morzami, i zawieralaby naysiękniejsze Włoch kraie, z największą ludnością, i miałaby razem łatwość rozszerzania swych granic. Ze to jest w istocie myślą Francuzów, zatrzymanie *Ferrari* i *Bolonii* przez zawieszenie broni z Papieżem, zdaje się utwierdzać.

Polityka *Genueńskiego* rządu z okolicznościami zmienia się, i od czasu jak Francuzi przepisują prawa we Włoszech, z neutralności przechodzi w związki nayszywniejsze z Rzplita. *Genua* z tym mniejszym teraz niebezpieczeństwem może się za Francją ogłosić, im interessa obydwóch krajów są mniej sobie przeciwnie. — Mała ta Rzplita wszystkim emigrantom wynieść się z kraju swego rozkazała.

Mowią że Poseł Hiszpański *del Campo* rozpoczął negocyacje dla dworu *Wiedeńskiego*. W *Bazylei* także Cesarzki minister *Degelman* miał w tym celu wiele konferencyi z Posłem *Barthelemi* odprawic. Zyczyć wypada, aby się pogłoski pokoju sprawdziły. Wojska nasze mają jednak zlecenie coraz głębiey w kraie Niemieckie postępować.

Bożą nowych zamieszai, które tak mowiono, przyjaciele *Babeufsa* i dawney *Gory* sprawić mieli, o niej tu twórzliwych umysły. *Bentabolle*, *Lesage*, *Sa-*

nault, Guiomarđ, Duval, Bordas, Quinet, Dubois Crancé, Thomas Lindet i inni, znani z przywiązania do partyi *Gorą* dawniej nazwanej; prosili u Rady o pozwolenie oddalenia się na czas nieaki, tak dla odpocznienia sobie, iak ułatwienia osobistych interesow, co im wzbronione nie było. To dało powód przyiaciom *Baboeufa* do domysłów, iż ci wszyscy wyiechali do różnych departamentow, w celu zaburzenia ludu; lecz Dyrektoryat, gdyby też i tak bydz miał, zapobiedz temu potrafi. — W obozie pod *Grenelle* wszczęło się nieposłuszeństwo w jednym regimencie dragonii składającym się z szcztkow dawniej legii Policyi, aresztowano zaraz niektore osoby, a wkrótce cały regiment do armii był odesłanym, miejsce zaś jego inny załapał. — *Drouet* chciał się z więzienia wymknąć przez wybitą w murze dziurę, lecz to zawczasu spostrzeżonym zostało, i teraz jest ściśle pilnowany. — Z *Kadix* donoszą, że gdy komendant Hiszpański w porcie *Marii* dowiedział się, iż niektórzy patryoci Francuzcy 6 małych okrętow tamże uzbroić chcieli, i przyłączyć do flotty admirała *Richery*, zabronił im dalszego uzbrajania, i dworowi swemu o tym donosił, który postępek jego za przyzwoity uznał, z dodatkiem, że prawa wojny, czynności podobnych na neutralnych brzegach wzbraniają. Francuzka eskadra, która ma z *Kadix* wkrótce wyjść na morze, składa się z 7 liniowych okrętow, Angielska zaś czatująca nanią, ma 9 liniowych okrętow, 4 fregaty i 2 kutry.

Kommissarz Rządu z *Calais* donosił Dyrektoryatowi, iż z Anglii znaczną liczbę fałszywych *Luidorow* sprowadzono. Wczoray zaczęły się tu elekcye nowych urzędnikow municypalnych. Dyrektoryat przełożył swe żądania ciału Pra-

wodawczemu, względem pomnożenia kompanii Inwalidow, aby żaden z ranionych obrońcow oyczyny bez opatrzenia nie został, gdyż ci przez dobry przykład młodym wojownikom dawany, i przez starania łożone na utrzymywanie spokojności publiczney, bardzo są użytecznymi. — Do obchodzenia uroczyści 9 *Thermidor* czyli 27. Lipca wiele przygotowań obywatele robią.

W 3. dniach akt oskarżenia *Droueta* ma bydz wygotowany i sąd najwyższy narodowy wkrótce także urządzony będzie. Jest projektem, aby się składał z 16. przysięgłych i 4. adjunktow.

Na sessyi d. 19. *Boissy d'Anglas* w Radzie 300. a *Dussault* w Radzie starszych Prezydentami obrani zostali.

Na jedney z dawniejszych sessyi Rady 500. *Villers* imieniem Kommissyi skarbu podał projekt wyznaczający pensyą członkom Instytutu narodowego nauk i kunsztow wyzwolonych, oraz summę 64. tysięcy liwrow na roczne jego zwyczajne i nadzwyczajne wydatki, a mianowicie na utrzymanie biblioteki i sekretariatu i na kontynuacyą dzieł przez zgasa Akademią rozpoczętych. — Kilku deputowanych chciało wziąć projekt ten do deliberacyi, ale *Pařoret* przeciwnego będąc zdania rzekł: „Konstytucya mieści członkow Instytutu między urzędnikami publicznymi i wszystkim urzędnikom pensye wyznacza. Mogliżbyście w brew prawu postąpić z temi ktorych godnym uszanowania jest obowiązkiem, oświecać innych? Gdyby projekt ten poszedł do deliberacyi, mniemanoby że potrzebuie ieszcze roztrząśnienia. Wszak nie żyjemy pod panowaniem *Wandalow*, ktorych żelazne ramie obalało monumenta nauk i kunsztow. Mowię do reprezentantow ludu wolnego

mających sobie za chlubę być protektorami kunsztów, które byt jego upięknąć a sławę ustalić powinny. „ *Boissy d'Anglas* popierając wniesienie *Pařtoreta* dodał: „Zdaniem moim jest reprezentanci! że projekt tey natury nie możecie brać do deliberacyi. W czasie, w którym tryumfujące woyska wasze przedarły się przez góry dzielące was od oyczyzny kunsztów i pamiątki ktoremi ręka geniuszu ozdobiła Włochy zbierają, chcieliżbyście, aby Europa dowiedziała się, że wzgromadzeniu prawodawczym Francuzkim zastanawiano się długo nad tym, czyli ludzie przez światło swe i nauki zaszczyt kraio wi czyniący, mają odbierać nadgrode &c. „ *Cambaceres* potym w teyże ieszcze mowił okoliczności i Rada następujący dekret iednomyślnie przyięła. „ Rada 500. zważając, że nauki i sprawiedliwość wymagają, aby członkom Instytutu narodowego wyznaczyć pensyą i obmyślić fundusz na iego wydatki, ustanawia. 1.) Každy z członkow Instytutu mieć ma pensyą, ktorey ani zmniejszać ani wstrzymywać nie będzie można, ktora podług wewętrznych Instytutu urzędzeń będzie wypłacana i 1,500. liwrow rocznie dla kaźdego członka ma wynosić. 2.) Minister spraw wewętrznych wezmie w tym celu summe 216. millionow z funduszow wyznaczonych na dołkonalenie nauk i kunsztow. 3.) Z tychże funduszow wzięta będzie summa 64. tysięcy liwrow na wydatki ordynaryjne i extraordynaryjne Instytutu. Rezolucya ninieysza ma być wydrukowana i do Rady starszych odesłana.

Z *Augsburga* 15 *Lipca*.

Wkrotce po przybyciu Generała *Buonaparte* do *Liworno* czterech kuryerow przybiegło do niego z ważnemi bardzo depeszami, bo natychmiast na *Florencyą*

i *Bolonią* udał się do Lombardy. Obłężenie *Mantui* za pomocą artylleryi w *Modenie* i *Bolonii* zabranej trwa dotychczas. Francuzi w *Peschiera* i *Legnano* mocno się fortyfikują dla wstrzymania *Austryakow*, gdyby chcieli przyiść na odsiecz fortecy. Z drugiey strony zdaie się że depesze, ktore Generał *Buonaparte* odebrał w *Liworno*, zawierają w sobie doniesienie o przeysciu Francuzow przez *Ren* pod *Kehl*, i że to przeyscie podług planu rządu Francuzkiego, będzie sygnałem dla woyska Włoskiego i *Alpow* do nowych poruszeń. Biega nawet pogłoska, że armia *Alpow* już jest w marszu ku *Konstantz*, gdzie z prawym skrzydłem armii *Renu* i *Mozelli*, ktore pod *Brisach* i *Huningen* *Ren* przeszło, złączyć się ma. Lubo pewney o tym ieszcze nie masz, wiadomości wnosic iednak można, że takowe woysk złączenie jest w planie Francuzow.

Z *Ratyzbony* 21 *Lipca*.

Smutne wiadomości codziennie odbierane sprawiły, że Poseł Elektorsko-Moguncki zesłego piątku z innemi posłami względem zabezpieczenia Seymu Rzeszy w przypadku zbliżenia się Francuzow konferował. Wszyscy Posłowie pisali do swych dworow z zapytaniem: iak sobie postąpić, i co mają cynić? Wiele osob jest tego zdania, że iezeli pokoy wkrotce nie nastąpi, teatr wojny do *Bawaryi* będzie przeniesiony, i że natenczas Sejm *Ratyzboński* (iak pisze *Gazeta Hamburgska*) mieć będzie wakacye. — Poseł Elektorsko-Sascki oświadczył zesłego tygodnia imieniem Elektora że w ciągu całej teraznicyszey wojny obowiazkow swych iako stan Rzeszy dopełniał, w żadne osobne umowy nie wchodził, dobrem Niemiec i współ-stanow iedynie zatrudniał się, lecz że teraz stosując się do zyczenia większey

części stanów, uczynił należyte kroki u Cesarza, dla iak naykwapliwszego zaczęcia negocyacji o pokoy za porozumieniem się z Deputacją Rzeszy, stosownie do uwag w zeszłym roku na Seymie podanych. Poseł tenże część swego Archiwum wywieść już kazał, i inni Posłowie podobnie kroki ostrożności przedsiębiorą.

Z Koblenz 23 Lipca.

Spodziewano się w nocy z 21 na 22gi generalnego na *Ehrenbreitstein* bombardowania, ale to nie nastąpiło. Oblegający sypali nowe baterye, a oblężeni nie przeszkadzali im dotego. Dziś wielką tu liczbę chorych przywieziono. Na dwudziestu wozach sami ranni Austriacy znajdowali się. Nie daleko *Moguncyi* była akcyja krwawa, lecz iey szczeguły nie są wiadome. Mieszkańcy doliny opuścili swe domy za dozwoleciem tak Generałów Francuzkich iak kommandanta *Ehrenbreitsteinu*.

Z Hanau 24. Lipca.

Miasto nasze zaczyna znowu ludność swą tracić. Wielka liczba tych, co z *Frankfurtu*, *Wetzlaru*, *Weilburga* i innych stron, porzuciwszy swe domy wspokoynych naszych siedliskach schronienia szukali teraz do siebie powraca. Niektórzy nawet Pocztmajstrowie Rzeszy, z okolicy *Limburga* z końmi swoimi uciekli do nas, i przyjęci byli: wkrótce jednak, nie wiadomo z iakiego powodu, wydano obwieszczenie, aby w 4. godzinach z miasta wyiechali, i żadnemu obywatelowi nie było wolno pod surową karą mieścić ich u siebie: że Francuzi właśnie nadciągali, rozumieli ci ludzie że można sprzeciwić się temu urządzeniu, lecz nie to nie pomogło, i zabramy miasta przez żołnierzy zostali wyprowadzeni, szczęściem lepiej byli przy-

jęci od Francuzow, niż się spodziewali. Miasto wolne Rzeszy *Gellnhausen* dla uwolnienia się od kontrybucyi, którą Francuzi nałożyćby mogli, poddało się Xiążęciu *Hessen-Kasselkiemu*.

Z Frankfurtu 25. Lipca.

Codziennie przybywa tutaj wielka liczba dezertterow Austriackich, jeżeli dezercya w tym woysku dłużej tak trwać będzie, to znaczną bardzo szkodę ponieście. W *Manheimie* zbrojąną oczekują momentu blokady. Pocztzy iak dawniey odchodzą ztąd do Niemiec, wyiawszy w te strony, gdzie się Cesarские woyska znajdują. Główną kwaterę onegdaj tu przeniosiono. Generał *Jourdan* znajduje się w okolicy *Lohr*.

Z Kolonii 25 Lipca.

Oto jest urzędowe doniesienie o wzięciu fortecy *Königstein* — Z główney kwatery w *Frankfurcie 5 Thermidor* (23 Lipca) 4go r. iedney i nierozdzielney Rzpłtey. Generał *Ernouf*, Szef generalnego Sztabu armii *Sambry* i *Mozy* do Obywatela *Georgeon* kommandanta w *Kolonii*, „*Königstein* który przez 4 miesiące bronił się woyskom Koalicyi, gdyśmy go w roku 1793 w naszey mieli mocy, teraz już obywatelu kommandancie kapitulował. Garnizon składający się z 600 ludzi wzięty w niewolę, i odesłany na parol, że rok cały przeciw nam i naszym sprzymierzonym służyć nie będzie. Znaleziono w fortecy 20 armat, 3 moździerze, amunicyją dla artylleryi i żywność na 6 miesięcy. — *Ernouf*.

Z Baruth 27. Lipca.

Kolumna woysk Cesarских, która wczoray w te strony nadeszła, odpoczywa dziś w obozie przy *Bindloch*. O poruszeniach całej armii, słyszemy tu wiele, co moment są iakie nowiny, lecz zawsze nie pewne. Prawda i powieści tak są po-

mieszane z sobą, iż ich rozróżnić nie można. Zakrety *Menu* ułatwiają czynności Francuzów, a zatrudniają Cesarzkich. Przez wejście republikanów do *Schweinfurth* Austriacy zostali oskrzydleni. D. 22. t. m. Francuzi do *Dettelbach* weszli. Jak daleko pierwsi cofać się, a drudzy postępować będą, zgadnąć nie można. — Dziś Elektor Trewirski do *Drezna* wyjechał; jutro Elektor Koloński w też samą się drogę puszcza.

Z *Anspach* 27. Lipca.

Kontingens Salki ma jutro zająć wytknięty dla siebie oboz w tej okolicy. Powraca on do domu przez *Norymberge*, *Gräfenberg* i Xięstwo *Bareutskie*. *Bamberg* zostawia po lewej ręce z bojaźni, aby od Francuzów odciętym nie był. Ci stoją zupełnie na granicy *Anspach-Bareuthu* przy *Maynbeinheim*.

Z *Frankfurtu* 28 Lipca.

Onegdaj przybył tu Generał *Marcieu* z swoim Sztabem; wczorayszey nocy z przyczyny nie wypłaconey drugiey Raty kontrybucyj, ośmiu Radzców Francuzi w zakład wzięwszy, do *Charlemont* nad *Mozę* zaprowadzili. Nazwiska ich są: *Humbracht*, *Holzhausen*, *Barkhausen*, *Schlosser*, *Schöffbenbank*, *Moors*, *Hezler*, *Andrä* i *Steiz*.

Z *Drezna* 28 Lipca.

Wyszła tu więzykach Niemieckim i Francuzkim następująca odezwa:

„Jego Elektorska Mość nie należał do wojny terazniejszey, iako osobne wojujące Mocarstwo, lecz iako Stan Rzeszy, dopełniał obowiązków przez Konfitytucyją włożonych na siebie. Będąc przytym iak nayżywiey przejęty życzeniem, aby nieszczęściom tak wszystko niszczącey wojny przynieść koniec, nie raz na Seymie był tego zdania, i naysilniejsze czy-

nił przełożenia, żeby zawarcie pokoju było przyspieszone. Są to fakta niezaprzeczone i wszystkim wiadome.

Szrodki, które w dzisieyszym położeniu rzeczy roztropność przedsięwziąć radzi, zgadzają się z prawidłami od Jego Elektorskiej Mości zawsze iawnie okazywanemi i których w żadnym nie porzuci zdarzeniu. Rozkaz dany teraz korpusowi woyska, aby się udał na granice kraiu iego i cyrkułu wyższego Saxonii tak teraz bliżkich teatru wojny, nie może być obojetnie tłumaczony.

Dla niezostawienia iednak najmniejszey względem tego wątpliwości, Jego Elektorska Mość uznaje być potrzebą, oświadczyć wyraźnie, że to woysk zgromadzenie się innego nie ma celu, iak zasłonięcie kraiu iego i innych stanów wyższego cyrkułu Saxonii, z któremi porozumiał się względem wspolney obrony przeciw obcemu w targnieniu. Są to więc tylko przygotowania obronne nie mające bynajmniey w zamiarze, przenieść kroki zaczepne przeciw komużkolwiek bądź za granice kraiu i wspomnionego cyrkułu.

W *Dreźnie* 26 Lipca 1796.

Z *Bareuth* 29. Lipca.

W czasie wyjścia woysk Austryackich z *Würzburga*, żołnierze a nawet i mieszczanie rzucili się do rabunku pozostałych magazynów, każdy rwał, co tylko mógł zachwycić, a cęgarsza że się to bez krwi rozlewu nie zakończyło. — Magazyn armatniego prochu Cesarscy wywieść nie mogąc, i niechcąc żeby wpaść w ręce nieprzyjaciół, na powietrze wysadzili. — D. 25. Francuzi do miasta i forticy *Würzburga* weszli, po zasłych dniem wprzody umowach, żołnierzy tamteyszych rozbroiono i rozpuszczono. Dnia tegoż jeden korpus Republikanów

do *Kitzingen* się udał. Według prywatnych doniesień Austriacy do *Mergentheim* cofnęli się. Główna kwatera Francuzów d. 24. była w *Bissingen*, a 25. w *Schweinfurth*. W nocy między temi dwoma dniami 7,000. Francuzów przechodziło przez *Spessart* dla wzmocnienia stojących już w *Würzburgu*. — Arcy-książę *Karol* z główną armią cofa się za rzeczkę *Lech* która do *Dunaju* w pada.

Z *Amszterdamu* 25 *Lipca*.

Listy z *Antwerpii* do noszą, że *Ob Muskyn* bywszy dawniej w służbie Szwedzkiej, a teraz officer morzki Francuzki, odebrał zlecenie z *Paryża* od Dyrektoryatu, aby sposobem Szwedzkim statki armatne, z których każdy niesie na przodzie 24funtową, a z tyłu 12funtową armatę, budował. Bliżko *Texel* krąży flotta Angielska od 20tu do 25ch okrętów mająca.

Z *Hagi* 26. *Lipca*.

Generał *Bournonville* donosił wczoraj Konwencyi, o odebranych z *Frankfurtu* doniesieniu, że Austriacy *Lahnę* i *Mozę* opuścili, i do *Czech* retyrują się. Minister Francuzki podał Notę do Rządu zachęcając aby Konwencya nasza do dzieła mającey być uchwaloney konstytucyi dla ludu Batawskiego przystąpiła, na co odebrał odpowiedź, iż to niezwłocznie nastąpi. Potęga morska Hollendrow składa się teraz z sześciu liniowych okrętów od 74. 16. od 68, 6 od 56. armat, z 8. fregat od 44. do 38. armat z 14tu fregat od 36. i 32. armat, z 23. korwet i 17. małych wojennych okrętów. W *Texel* pod admirałem *Winter* są 2. liniowe okręty od 74. 6. od 68. i jeden od 56. armat, dwie fregaty od 44. armat i 7. korwet. Siła lądowa wynosi z wojskami Francuz-

kiemi w kraju jeszcze będącemi 49,000. ludzi. Utrzymanie wojska Francuzkiego 25,000. ludzi mocnego, kosztuje rocznie 12. millionów złotych Hollenderskich.

Z *Turynu* 2. *Lipca*.

Dzień urodzin Monarchy naszego z zwyczajną uroczystością był obchodzony. — Nowa się niezgoda między rządem naszym i Francuzami wszczęła: Już po podpisaniu pokoju, zabrano z fortec *de la Brunette*, *d'Exille* &c. wszystkie magazyny żywności i amunicyi wojennych, które się tam znajdowały, Francuzi dopominali się ich oddania, i powrócić je, a to nie bez znacznych kosztów musiano.

Z *Liworno* 20. *Lipca*.

Dochodzą tu smutne wiadomości, że Anglicy po nieprzyjacielsku z nami postępują, i wszystkie okręty ztąd wychodzące lub do nas przybywające, zabierają i zaraz odsyłają do *Korsyki*.

Z *Rzymu* 20. *Lipca*.

Sekretarz stanu odebrał nieprzyjemne doniesienie, że Francuzcy Kommissarze do *Rimini* przybyli, i dopominali się kontrybucyi 1,200,000. liwrow w gotowych pieniądzech, lub w żywności, albo amunicyach wojennych i 200. koni z zaprzęgiem. Gdy podobne żądania niepodobne są do dopełnienia, wysłano przeto umyślnego do Generała *Buonaparte* z prozbą i przełożeniem rzeczy. — W porcie *Ancona* znajduje się 4,000. Francuzów w garnizonie.

Z *Hamburga* 25 *Lipca*.

Wysłany ztąd do *Paryża* Syndyk *Sieweking*, już powrócił. Pewną jest rzeczą, że nasze miasto znaczną sumę w terażniejszych okolicznościach zapłacić musi. Wielość iey nie jest wiadomą, równie jak sposoby do iey zebrania.

GAZETY WARSZAWSKIEJ

Z WARSZAWY DNIA 9. SIERPNIĄ R. 1796. WK WTOREK.

Z Bazylei 20. Lipca.

Generał *Reynier* Szef sztabu generalnego przysłał do Obywatela *Barthelemi* Posła Rzplitey z głównej kwatery w *Baden* następujące uwiadomienie. Przyłączam ci Obywatelu kopią umowionego z Xięciem Wirtemberskim zawieszenia broni. Teraz właśnie zatrudniamy się, za warciem podobnego z Margrabią *Bidenfium*. — Wojsko nieprzyjaciela za *Nekar* się cofnęło, a nasze za nim postępuje, jeśli rzeczy tak jeszcze daley pójdą, to w kilku dniach woyna nad brzegi *Dunaju* przeniesiona będzie. — Zawieszenie broni między Rzplitą Francuzką i Xięciem Wirtemberskim w *Tuttlingen* urzędownie ogłoszone d. 18. t. m. zostało: a było umowione w *Baden* d. 17. między Generałem *Moreau* i pełnomocnikami Xięcia *Mandelslohe* i *Kerner*. Ważniejsze warunki jego są te: „Xiężę odwołać ma natychmiast swoy kontyngens od wojska skombinowanego, żołnierze jego nie będą rozbrojeni, lecz służyć mają do utrzymania policyi krajowej. — Przechod wolny dla wojska Francuzkiego przez kraie Wirtemberskie jest ostryżony. Mieszkańcy nie będą mieli prawa nadgrody iakiey dopominać się od Rzplitey Francuzkiej za rozkwaterowanie się i obozy

iey woysk. — Komendant armii Francuzkiej ile możności starać się będzie, aby woyska nieprzechodziły, i na kwaterach nie stały w miastach Xiążęcia rezydencyonalnych iako to: w *Stuttgardzie*, *Tübingen* i *Ludwigsburg*, gdyż te prawami Rzeszy Niemieckiej zawsze od tego uwolnione były. — Rząd cywilny i wojskowy przy Xięciu zostaje. — Zapłaci zaś Xiężę 4. miliony liwrow w gotowiznie do kassy wojenney Francuzkiej, to jest: jeden milion w 10. dniach, po podpisaniu tej umowy, drugi milion po upłynieniu drugich dni 10., a resztę we dwóch miesiącach. — Xiężę wyszle bez zwłoki Posła do *Paryża*, dla zawarcia osobnego traktatu z Dyrektoryatem wykonawczym. — Miasta Rzeszy *Esslingen* i *Kentlingen*, ponieważ pod opieką Xiążęcia zostają, iako też kraie należące do Wdowy Xiężny Wirtemberskiej *Sindlingen* i *Bechingen* zawarte są w niniejszey umowie względem zawieszenia broni, muszą się jednak w części do kontrybucyi przyłożyć. — Wstawienie się Xiążęcia za krajami i miastami w cyrkule Szwabskim leżącemi, któreby z Francją pokoy zawrzeć chciały, Generał Francuzki z ukontentowaniem przyjmie. — Jakoż w danie się to Xiążęcia za wszystkimi sta-

nami cyrkułu z największą grzecznością generalicya Francuzka przyjęła, i już wojska odebrały stosownie do tego rozkazy. — W *Stuttgarđt* ani w zamku ani w pałacu Xięcia następcy, żadnego żołnierza nie umieścili Francuzi na kwatery, spodziewając się bliskiego powrotu całej rodziny Xiążęcej.

Z Włoch 18. Lipca.

Kommissarz *Salicetti* odwiedził córkę swoją w *Florencyi*, gdzie na edukacyi zostaje. Generał *Buonaparte* widział się także w *S. Miniato* mieście Biskupim między *Florencyą* i *Liworno* z krewnym swoim Kanonikiem Filipem *Buonaparte* ostatnim z rodziny tego nazwiska. Mieszkańcy w *S. Miniato* przyjęli Generała Francuzkiego z największymi radości oznakami, równie jak we *Florencyi*, gdzie lud wszystek aż za bramy miasta naprzeciw niemu wyszedł. Lecz niedługo bawił w *Toskanii*, gdyż odebrawszy w *Liworno* wiadomość o przeysciu Francuzow przez *Ren* pod *Strazburgiem*, wyjechał zaraz do swej głównej kwatery, w celu skutecznienia wielkich planow, które mu z *Paryża* nadesłane były. Udał się naprzód do *Bolonii*, Obywatele tamedzni witali go z wielkimi oklaskami. Dnia 4. t. m. był na Sessyi Senatu, do którego miał mowę, w ktorej patryotyzm Obywatelow wychwalał, i przyrzekł że do ich szczęścia przykładać się będzie. — Przeczytać potym kazał list swoy do Dyrektoryatu, w którym oddaje sprawiedliwość dobremu postępowaniu Senatu, Szlachty i stanu mieskiego w *Bolonii*. Pożegnawszy się nakoniec pojechał do głównej kwatery do *Rowerbello*. Dnia następującego Rzplita Bolońska wysłała poselstwo do *Paryża* składające się z Senatorsa *Savoli*, Doktora *Conti* i Kupca *Bologna*. — Los

ktorego zbuntowani mieszkańcy w *Lugo* doświadczyli, smutnym jest bardzo. Bitwa między nimi i wojskami Rzplitey Francuzkiej stoczona do 1000. ich ludzi kosztowała. Miasto ze wszzech stron otoczone, 3. godzinny rabunek ucierpiało, ktokolwiek zbronią w ręku był napotkany padł ofiarą rozjatrzonego żołnierza. Użyte na tę wyprawę wojsko d. 9. t. m. powróciło do *Bolonii* przyprowadziwszy z sobą 28. aresztowanych, ktorych do więzienia oddano. Żołnierz Francuzki przedawał na miejscach publicznych swą zdobycz, a Generał wydał proklamacyą do mieszkańców Powiatu *Ferrara* w ktorym *Lugo* leży. Nakazano potym, aby wszyscy mieszkańcy pod naysurowszemi karami broń złożyli. Dnia 10. zostawwszy w *Bolonii* 400. ludzi na garnizonie, wyciągnął Generał *Angereau* z wojskiem pod *Legnano*, gdzie jest wielki oboz Francuzow: wprzody jednak na prozbę Obywatelow *Bolonii* aresztowanych w *Lugo* i *Cesena*, gdzie także małe zamieszanie było, wolnością udarował. — Xięstwa *Massa* i *Carara* jako lenności Cesarzkie Francuzi zajęli. Dnia 30. Czerwca wojska ich pod kommandą Brygadiera *Lamier* do *Massa* wkroczyły, wszystkim lennikom w 24. godzinach zgromadzić się, i przysięgę przepisaną wykonać nakazano, z wybranymi potym kontrybucyami, 500. Francuzow użytych do tej expedycyi, z 2. wozami napełnionymi pieniędzmi do *Liworno* powróciło. — W *Korsyce* nowe rozruchy wybuchnąć miały. — Powody dla ktorych Rzplita Genuńska wysłała do *Paryża* Patrycyusza *Spinola*, mowią, iż są następujące. Imo. Francuzi żądają by wszystkie porty dla Anglikow zamknięte były. 2do. Chcą mieć swoy garnizon z 5. do 6. tysięcy w porcie *Spez-*

zia. 3tio. Dopominają się nagrody 20 milionów liwrow za wszystkie szkody, które im przy brzegach Genujskich w odległości niedalszej jak wystrzału armaty, Angielskie, Neapolitańskie i Austryackie statki porobiły. 4to. Fortecę w *Genui*, i nayodlegleysze baterye chcieliby wojskiem swoim osadzić! — Oświadczenie niemniej Francuzow w *Genui* uczynione, iż chcą zabrać wszystkie neutralne okręty, wielkie wrażenie zrobiło. Uspokoiły się jednak umysły, gdy Minister Rzeczypospolitey *Faypoult* oświadczył, iż to się tylko ma rozumieć o okrętach należących do Anglii lub innych mocarstw w wojnie z Francją zostających. Generał Francuzki *Vaubois* kommanderujący w *Liworno*, wydał d. 3. t. m. zlecenie, ażeby wszyscy Emigranci i Anglicy wgląd kraiu udali się, i zostawali w odległości 6. mil pocztowych od brzegow morskich pod karą, która jest na zdrajców wymierzona. Starcy, chorzy, kobiety i dzieci, wyjęci są od tego pod pewnemi warunkami. — Listy z *S. Fiorenzo* donoszą, że tam Anglicy Embargo na wszystkie obce handlowe statki położyli.

Z Hiszpanii 30. Czerwca.

Listy z *Kadix* 6 t. m. pisane, donoszą, że Admirał *Solano*, którego flotta gotowa była do rozwinięcia żaglow odebrał rozkaz rozbroić większą iey część i czekać dalszych rozkazow. Dwa tylko liniowe okręty z dwoma regimentami, z artylleryą i amunicyą mają rozkaz popłynienia do *Kartageny* do Ameryki, i iuż w tę drogę 5 t. m. puściły się. Druga eskadra z czterech liniowych okrętow i dwóch fregat złożona z wojskiem lądowym artylleryą i amunicyą pod dowództwem Admirała *Nova* ma wyjść także na morze, ale niewiadomo w jakie strony.

Admirałowie flot Oceanu i morza śródziemnego. *Don Lagara* i *Don Mazzaredo* dla ćwiczenia marynarzow codziennie z flottami puszczaią się na morze. — Flotta Francuzka Admirała *Richeri* czeka dla wzmocnienia się na kilka Hollenderskich wojennych okrętow.

Z Londynu 22. Lipca.

Kiedy z iedney strony wiadomości od woysk skombinowanych w niemczech bardzo są smutne, z drugiey szczęśliwe obroty woysk i eskadr naszych w Indjach zachodnich ukontentowanie sprawnią. Wyspy *Grenada* i *S. Wincentego* od tak dawnego czasu zbuntowane (republikanie bowiem zapalali i poduszczali przeciw nam umysły mieszkańców,) przez Generała *Abercrombie* uspokoione i na powrót z dobyte zostały. Na każdej z tych wysp, równie iak i na *S. Lucii* znajduje się po 3,000. ludzi. *Abercrombie* iak słyhać ma powrócić do Anglii, a *Gwadalupa* po przeysciu terazniejszey burzliwey roku pory ma być dopiero atakowana. Tymczasem Francuzi 7,000. woyska chcą na tey wyspie pod zastoną siedmiu okrętow liniowych wysadzić. Admirał *Pole* ma rozkaz uważania ich. Procz tego do koła *Gwadalupy* 12. okrętow wojennych Angielskich krąży, dla przeszkodzenia Francuzom lądowania na niey. — W tych dniach wyszedł rozkaz Admiralicji do *Portsmouth*, aby flotta wojenna z 12tu liniowych okrętow złożona uzbraiała się i pod Admirałem *Gardnerem* wyszła na morze. Do *Gibraltaru* i na morze śródziemne wielka moc sprzętow wojennych i rożnych prowiantow posyła się. — Pogłoska iakoby Hiszpania oświadczyła Rzeczpospolitey Francuzkiej, że wkrótce wyda wojnę Anglii nie ma żadnego fundamentu. — Uchwałę rządu Portugalskiego względem

ogłoszenia *Lizbony* portem wolnym, wielu, ostrożności, baczności na przyszłość i przyłożeniu się do tego ministrów naszych przypisuje, gdyż jeżeli morze śródziemne będzie dla nas zamknięte, handel jednak Angielski będzie mógł być prowadzony przez Portugalią na okrętach neutralnych. — Na mieysce *Howarda* mianowany jest Gubernatorem wyspy *Jersey*

Margrabia Townshend. — Minister nasz w Szwajcaryi Pan *Wickham* ogłosił, że opuszczającym Szwajcaryą emigrantom Francuzkim pasportow do Anglii dawać nie będzie. — Okręt wojenny *Glatton* od 54. armat przypłynął do *Farmouth* od brzegow Hollenderskich, bardzo uszkodzony, gdyż z kilku okrętami nieprzyjacielskimi potykać się musiał

Heute den 8 August 1796 war die erste Ziehung der Königl: Preus: Zahlen-Lotterie zu Warschau in Gegenwart der Königl: General Lotterie Administrations Commissarien, die heraus gekommenen Numern sind :

32. 43. 61. 13. 86.

Die 2te Ziehung ist Donnerstags den 18ten August a. c. früh um 9 Uhr festgesetzt.

Die Einsetze werden bei allen in Warschau angestellten Lotterie Einnehmern bis Dienstag den 16ten August Morgens, im Königlichen Haupt Einnahme Comptoir zu Warschau aber bis Abends vor der Ziehung angenommen. In dem Haupt Einnahme Comptoir sind auch ganze und gethelte Loose zur Königl: Clasen-Lotterie zu haben.

Dziś dnia 8 Sierpnia 1796 było pierwsze ciągnięcie Krola JMci Pruskiego Lotteryi Liczbowej w Warszawie, w przytomności Kommissarzow Krolewskiej Generalney Administracyi Lotteryi, numera wyciągnięte są :

32. 43. 61. 13. 86.

Drugie ciągnięcie naznaczone na dzień 18go Sierpnia a. c. we Czwartek rano o godzinie 9tey.

Stawki u wszystkich Kolektorow Warszawskich tylko do Wtorku 16go Sierpnia rano, w Kantorze zaś generalnym do wieczora przed ciągnięciem przyjętemi będą, w Kantorze generalnym dostanie też caeli podzielone Losy do Lotteryi Klassey Berlińskiej.

Es wird dem Publico hiermit bekannt gemacht: Dafs die durch einen Unbekannten einem der Policey Commissarien, ins Haus geschichte Spek seite, auf dessen Anzeige vom hiesigen Policey Directorio confisciret und dem Hospital zum Kindlein Jesus zugetheilet worden ist weilmach Preussischen Grund sätzen ein Königlicher Officiant Geschenke nicht annekmen darf. Warschau d. 7. August 1796.

Königl: Prufs. Policey Directorium.

Schimmelfenig von der Oye.

Oznaymuie się Publiczności: iż poćć Słoniny od nieznanomego, jednemu z Kommissarzow Policyi do domu odesłany, na tegoż doniesienie od tuteyszego Direktorium Policyi skonfiskowany i do Szpitala Dzieciątka Jezus odesłany został; ponieważ podług maxym Rządu Pruskiego, żaden Officyalista Krolewski podarunkow przyjmować niepowinien. Dat w Warszawie d. 7. Sierpnia 1796.

J. K. Mci Pruskiej. Direktorium Policyi

Patz.